A' ROMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt BÉTSBÖL *Szombaton* 19. *Juliusban.* 1788.

Hát még-is tsak Hadi-környüllállások? mikor lesznek már a' tsaták?

Szüntelenül valók az appróbb tsaták; de a' mellyeknél sokkal nagyobbak a' környüllállások. A' mi mostani tudósittásaink minthogy nem ollyanok, mellyekkel mi az Érd. Olvasókat gyönyörködtessük, hanem azoknak figyelmetességeket ébresztyük, minden szó-szaparitásbéli tzifraság-nélkül, valamint vészszük szintén olly mezitelenen írjuk-le a' történeteket. Minthogy igéretünk-szerént adósak vagyunk a' Kapután Basának, vagy a' Török Tengeri

geri fö Vezérnek a' Fekete-tengerben Muſzka-ſzappannyal lett meg-mosdottatásának bövebb le-irásával, a' tudóſittáſok-ſzerént erröl tsak ezt irhatjuk: „ A' múlt hón. 18-dikán a' Török fö Tengeri Vezér 57 nagy hadakozó-hajókból álló hajós Sergével támodván-meg a' Muſzka Tengeri fö Vezér Hertzeg Naſzſzau 27 hajókból álló hajos-ſergét, midön látná a' Naſzſzaui Hertzeg, hogy a' Török Vezér a' Tengeri ſzomorú játékhoz igen tüzeſen kivánna hozzá fogni, a' maga hajós-ſergét a' ſzélnek és Török a' hajos-ſeregnek olly formálag állitja, hogy az elsö tüz-adásra, hól a' ſzél a' füſtöt-is egéſzſzen a' Török Sergekre boritotta, kéntelenittetett a' Kapután Baſsa a' maga Sergével leg-ottan meg-fordúlni és hátrálni. A' máſodik és harmadik tüz-adásra minekutánna 2 Török hajók el-merittetteknek és 3 hajók mindeneſtöl fogva el-fogottaknak lenni ſzemléltetnének, jobbnak itélé a' Török Tengeri Vezér a' maga repülö vitorlait ſzaladó ſzélnek erefzteni, és a' Muſzka hajós-ſeregnek hátat adni. Ekkor Hertzeg Naſzſzau egéſz erejével a' Kaputány Baſsa után indúlván, annak az üzés-közben meg-határozhatatlan ugyan; de igen nagy károkat tett, és a' Fekete-Tengeren el-kergette. Itt 5000 hajós-katonái fogottanak-el a' Kapután Baſsának; kik külömb külömb féle nemzetü Kereſztényekböl állanak többnyire. —

Erdélyben a' múlt hónapnak végén nem vették tréfára a' dolgot, hanem meg-hallván, hogy a' Töröknek nagyon ſzándékában vagyon, vagy a' Törtsvári vagy a' Volkáni kapun bé-ütni; tehát azon két kapukat jobban meg-rakták katonákkal: a' Törtsvá-

ri kapunál eddig, a' mint tudjuk, csak 2000-en vakának; de most ugy meg-erösittetett, hogy a' jártafabb Tisztek' itélete-szerént, ha a' Török 30-ezerrel akarna-is ottan bé-ütni, jó szót sem adnának nékie. De hogy a' Vas-kapunál-is bátorságosok légyünk, a' Leop. Toskána Húszár Rgmtbéli Obrst: 2-dik Svadroma, melly eddig Szászvárosson feküdt, hirtelen jött parancsolat által, sietve Hátszegre által-költözött; Szászvárosra pedig edgy Bataliom gyalogság, melly áll az Orosz Regementnek edgy Osztállyából, a' Kall Rgmtk (ez elött Gyulai Ferentzének hivatott) ismét egy Osztállyából és 5 ágyukból az Oberstlájd. Nemes keze alatt.

Ezen Sergek és kapuknak örizetei, a' Generálmájor Pfefferkorn gondviselésére vagynak bizatva. A' Generál Gr. Vartenslében Táborából-is a' Vurmzer Húszárok Erdélybe fognak menni. — Egy Toskána Húszár nem régiben azért lövetett főbe, hogy egy tsatában nem kötelessége-szerént az ellenség után; hanem a' préda után és egy szabadon járó Török-ló után nyargalt. — Eddig meg-irván ezen levelét a' tudósító, éppen Postára akarja vala tenni, midön a' Volkáni kaputól egy Kurir érkezett ollyan hirrel, hogy 50-ezer Asiai népből és más Törökökből álló ellenség a' Volkani kapu elött meg-jelent; ez a' hir mindeneket nagy mozgásba és bojongásba hellyheztete; Szászvárosról-is azon emlitett Bataliom mingyárt azon kapuhoz kiindittaték: ezen dolognak mitsoda ki-menetele lett légyen, rövid idön meg-fogjuk hallani.

Lassú viz-partot mos. Éppen ebben a' vizben kivánnyák most a' Nagy Vezért tetétöl-fogva talpig meg-feresztení. Az Orosz Birodalom mint egy alattomban égö lassú tüzzel kezdvén a' hadi-dolgok' folytatását, a' Török rendeletlen késöséget azért nem kivánja vala meg-elözni, hogy a' Nagy Vezér a' maga nagyobb erejét a' tüzet már fel-lobbantottakra forditván, ö addig, mig ezek hólmi appróbb üstök-húzásokkal fognának bajlódni, még a' leg-messzebb lévö Tartománnyit-is erös óltalom alá helyheztetvén, minden-felé ugyan azon egy idöben kezdhessen az ostromhoz. A' messze-látó Politikusok igen mesterségesnek és — éppen a' Török Tábor természete ellen valónak lenni mondják ezen mostani tsatázó útat. Mig a' Nagy Vezér a' maga nagy erejével meg-nem érkezék, addig az Austriai fegyver minden-felé sürüen hánnya vala a' szikrát, mihelyt ez meg-érkezett azonnal magát óltalmazó állapotba helyheztette a' F. Ts. nagy Tábor; még pedig ugy, hogy sokkal veszedelmesebb az ellenségnek a' két ellenséges erö között fekvö follyó-vizek miatt, ehez által-jöni tsatára ugy, hogy veszedelem-nélkül való visszza-menetelét-is reménylhesse. Már most, mig ezen egy-másra törekedö két erö tsak a' magok Sántzaikból tekintgetnének egy-más szemébe, addig Moldovát (hól már sem sokat arat a' Török) egészen el-foglalják, és az Orosz Sergek a' magok további ostromokat-is kedvek-szerént folytatják. Ha a' Török a' maga erejét erre fogná forditani, már akkor ezek itt magokat tsak óltalmazó állapotba helyheztetik, és a'

Fel-

Belgrádi kapukon fog Hannibál kotzogtatni, és Serviát 's Bosniát foglalja-el. Ha pedig a' Nagy Vezér a' maga erejét álhatatoſon Servia és Bosnia-felöl tartaná és azzal mozdúlni nem akarna, igy mind addig fognak egy-más ſzemébe nézni, mig a' hideg napok elöl az Aſiai Török Sergek meg-ſzökvén, és a' más Tartománybéli Jantsároknak-is a dér böv nadrágjokba költözvén, a' hideget meleget egy aránt ſzenvedhetö Húſzárnak nem léſzen kivel tsatázni. Khotzim és Jaſsi fekſzik moſt inkább a' Nagy Vezér' ſzivén; azért Oláh-orſzág-felöl mondatik egy népségböl álló Tábor útazni, hogy ezen a' réſzen jelenheſsék-meg. — A' Jaſsiba Generálm. Fábri Ur hellyet tétetett Marolé (a' Huſzárok Marodinak hivják) nevü Hellytartó Török Hertzeg még meg-nem érkezék Jaſsiba a' maga 12-ezerböl álló Népével, hogy Fábri Urat onnan fel-váltsa; noha ennek jobb el-fogadására még 3 Sergek, u. m. Kaunitz, Mitrovſzki és Barkó a' Fábri Ur Táborához érkeztek és ragaſztattak. — Mavrojéni-is még Oláh-orſzágban vagyon, és nem a' Nagy Tábornál gazdálkodik, a' mint mondatik vala.

A' múlt hónapban Péterváráböl, Stokholomböl Londonböl és Bétsböl érkeztenek vala tsak nem ugyan azon egy idöben Kurirok Berlinbe, noha itt leg-nagyobb tsendeſség és halgatás uralkodik. Egy Berlini Levél-ſzerént, a' Berlini Muſzka Követ Gróf Románzov a' maga Tsáſzárnéja képében arra kérte a' Pruſzſzus Királyi Miniſteriumot, hogy a' maga közben-járáſa által venné arrra a' Svéd Udvart, hogy a' maga-Muſzka ellen intéző hadi-

kéſzületeiröl tenne-le, mivel az Oroſz Udvar néki erre ſemmi okot nem ſzolgáltatott volna. Meg-eſetté a' közben járás vagy nem? arról ſemmit nem tudhatunk; de annak igazságán minden Levelek meg-edgyeznek, hogy a' Svédek Finlándiábau Táborban vagynak, és ezen Tábort a' Svéd Király maga ſzeméllye-ſzerént fogja Vezérleni, a' 12-dik Károly példátlan példája-ſzerént, és léſznek alatta más 4 Vezérek u. m. Májerfeldt, Sziegroth, Mönner és Kaulbars. A' Svéd hajós-ſereg, melly 11 nagy és 9 kiſsebb hadi-hajókból áll, és a' mellyel már a' m. hón. 16-dikán a' Finlándiai ſzegeleteken áll vala a' Királynak öregebbik Ottse Károly, ki ezen hajós-ſeregnek fö Tengeri Vezérje — ollyan Tengeri Sergetskének lenni mondatik, melyhez haſonlóval még a' Svéd Udvar ſoha a' Tenger ſzinére ki-nem állott.

Central University Library Cluj

A' Lembergi Levelek-ſzerént. Azon Szerás-kier Baſsának, kit 50-ezer Néppel Otzakov-felé ſzándékozni éſzre-vettenek, Hertzeg Repnin 40 ezerrel került eleibe. — Ugyan ezen Levelek-ſzerént, egy nagy hadi Muſzka hajó az ellenkezö ſzelektöl a' Török hajós-ſereg közé vettetvén, ennek Kapitánnya Székhen Ur, ki inkább kiván vala minden Népével edgyütt a' Levegöbe fel-repülni, mintſem a' Kapután Baſsa fogságába esni, az ellenség között a' maga hajóját fel-vetette, kik közzül tsak ugyan a' Kapután Baſsa ſokot ki-fogatott. Ugyan ekkor a' Muſzkák 4 meg-terhelt Török hajókat fogtanak-el.

Lon-

London. — A' Nagy Brittanniai Udvar el-bámúlt az Ujságiróknak, a' Pétervári Levelek után tett, azon tudósitásokon, hogy t. i. ezen Udvar 4 minden hadi-szükséges dólgokkal meg-terheltetett hajókat küldött vólna Konstántzinápolyba; melynek igazságtalan vóltát nem tsak ki-hirdettette, söt arról-is a' 2 F. Tsászári Udvarokat ujra bizonyosokká tette, hogy ö a' meg-igért egy részre-sem-hajlóságát tsalhatatlanúl meg-tartván, az edgyütt tsatázók közzül edgyiknek-is semmivel segittségül nem lészen.

Lemberg. A' Közönséges Társaságnak Sergei a' Prusszus határ-széleken már el-kezdették a' magok rendeletlenségeket. Ezek Sergestöl mennek által, bé-szállanak, ételt italt kérnek, és a' töllök ezt meg-tagadókat tüzzel és fegyverrel fenyegetik. A' Városban lévö Prusszus Minister ez erránt parantsolatot vett, hogy panaszoljan; és ha ez nem találna rajtok orvaslani, könnyen meg-esketik, hogy a' Prusszus fegyveresek-is Lengyel-országba bé-szállanak — mellynek külömben tsak a' szerentsésen végzett Török háború után kelletnék meg-esni; midön az el-foglalt Tartományokkal edgyütt-osztó rubrikában tatáltatott hellyetskék-is a' halgatás jutalmául szolgálhatnának. Egy idegen Politikus azt jövendöli, hogy a' Török háború mind a' 2 Keresztény Tsászárok részéröl igen szerentsésen fog véghez menni; de az osztozás más háborút szül Europában, és ha edgy hellyt ki-alúszik-is a' tüz más hellyt megint fel-lobban mind addig, mig ki-ki a' magájával önként meg-nem elégszik.

Ele-

Elegyes Appróságok.

A' közönséges hirek és Levelek-ſzerént Bétsnek az ö külsö Városſaival edgyütt megint 5000 fegyvereſt kelletik állittani. — A' Budai Ujság-ſzerént, Peſt Vármegye 870 legényt fog adni; Poſony Vármegye 354-et katonának 17-tet pedig a' hadi-ſzekerek mellé. — — — — —
Ha ez a' Budai Ujság-ſzerént igaz, gondolhatják az Érd. Olvaſók, az egéſz Haza mennyit fog-adni. — Azt irják bizonyos Levelekben, hogy, mivel a' Porta a' békeſséget munkálódókkal fel-borzadt ſzemöldökkel gorombáskodik, már az ö nagyobb-boſzúſzúságára félben-is ſzakadtak vólna a' békeſség munkái, a' honnan — már moſt minden ſzegeletben tüzet fognának egyſzersmind lobbantani — és mind addig a' háborúnak vége nem ſzakadna, mig a' Török egéſz Europából ki-nem hordoná a' Sátorfát — és hogy már moſt ezen tzélból gyüjtenének megint egy 50-ezerböl álló Serget a' 2 fejü Sas tzimerü Záſzlók alá. A' katona ſzedés az egéſz Oroſz Birodalomban nem kiſsebb, mint nálunk. — A' Tsekeknek eſztendöben 300 ezer mérö gabonát kelletik az idei termésböl a' Nagy Tábori élés-házokba költöztetni. — — — — —

— — — — — — —

— — — — — — —

A' Zemlini tudósitások-szerént ezen szörnyü meleg napokban nagyon meg-szaparodott a' betegeknek számok a' Tábornál, sött maga ö Felsége-is ottan ottan változó egészséggel vagyon, noha minden köntöse vékony vászonból vagyon, és fejét egy fekete szalma-kalap fedezi. Már reggeli 3 órakor a' Sergeket visgálja ö Felsége, — olly parantsolatot adott az egész Tábornál, hogy a' hól ö Felsége el-mégyen, ott a' Pásinton heverö katona nem hogy fel-keljen elötte; de még a' pipát se vegye-ki a' szájából. Ebéd alkalmatossággal gyakron megkóstolja a' katonáknak Tábori ételeket a' nagy fakalánnal, és jó appetitust kiván nékik.

A' Szebeni Ujságokban tsak ezt olvassuk: „Tsak hijába várták a' mi Sergeink a' Volkáni kapun kivül Portsénynél, a' közelebbröl emlitett 50-ezer Törököket; mert azon kivül hogy hálóba kerültek volna, még azon 12-ezer Törökök-is, a' mellyek már a' Volkáni kapun bé-indultak vala Erdélybe, meg-értvén hogy a' mi Sergeink alkalmasint meg-szaparódván készen várják öket; nem itélték bátorságosnak közelebb jöni, hanem a' többihez visszsza térvén, bejjebb mentenek az Oláh Országba. Már meg-válik hól fognak ezután próbálni, és mitsoda ki-menetellel, mert a' mi Sergeink látván hogy a' Törökök-is egy néhány ezerenként kezdettek járni, mindenik kapuknál ollyan jó-rendeléseket tettek, hogy keveset lehet a' bé-ütéstöl félni. — Obester Horváth Petruskánból Kumányestire visszsza

húz-

húzta magát; minthogy oda hajos vólt eleséget és futáſt hordatni. Ezen Obeſternek az Adſudnál eſett tsatájáról még bövebb tudóſitáſunk nem érkezett. — Erdélynek nem ſokára ſzerentsé[illegible] [illegible]hoz, hogy jövendöbéli Fejedelmét Fö-Urakodóját Ferentz Hertzeget a' maga határaiban láthaſsa: ezen hón. 20-dikán Dobrára váratik, 25-dikén pedig Szebenbe fog érkezni, onnan két napi mulatáſa után, a' határ-ſzélleken lévö Kordonnak még-tekintésére indul.

A' Fö-Hadi-Tanátstól következendö tudóſitáſok adattak-ki:

(**) Generál Gróf Vartenslébentöl Pántsovára rendelt Generálm. B. Lilien jelenti, hogy ezen hón. 4-dikén éjjeli 2 órakor egy néhány Török ſajkák a' túlsó parton Viſznitzánál le-ereſzkedvén, minékünk a' Tsárdák-ſzigeténél vas-matskán függö edgy hajónkra, és egy kiſsebb rendü ſajkánkra (melyben rend-ſzerént 4 ágyuk valának) rá-ütöttek: mind két réſzröl ágyuzni kezdettek, de látván a' ſajkás Bataliombéli All-Hadnagy Rhein, hogy az ellenség ſzüntelen közelgetne, tehát a' vas-mátskáknak köteleit el-vagdaltatta, és az Oftzer ſzigetnek innetsö partja-felé ſzüntelen ágyuzva le-ereſzkedett: ottan más kis-ſajkára találván, annál meg-állott és tüzelgetett a' túlsó parton lévö Török ſajkákra. Azonban meg-virradván, az Oftzer ſzigetnek felsö ſzegletén edgy nagyobb rendü ſajkával álló Fö-Hadnagy meg-látta, hogy a' Törökök ſok ſajkákkal érkeztek-meg a' tulsó partra; mellyet leg-ottan meg-

izent

izent az All-Hadnagy Rheinnek, hogy magára vigyázzon, és a' Sajkájával bátorságos partra siessen, mint maga tselekedett: de az All-Hadnagy vigyázatlan bátorságból ezen rendeléſt nem tellyeſitette, söt még az ellenség-felé kezdett közelgetni és ágyuzni; a' mellyöl a' lett, hogy a' Törökök ötet meg-támadván 2 ſluttzoſsát és 2 kormányoſsát el-lötték, a' ſajkát-is két hellyen meg-rontották, e' ſzerénte a' több evezök ſem hordozhatván jól a' ſajkát, alig tudtak a' ſzigethez közeliteni vélle; hogy a' partra ki-ugrosván életeket meg-tarthaſsák. Az alatt a' Törökök ezen meg-sértett ſajkát a' benne lévö ágyukkal és kéſzületekkel edgyütt el-fogták, és a' túlsó partra vitték: mellyet a' ſajkás Seregnek Májora-is Redange, 6 ſajkákkal, de késön ſegittségre jövén; már többé viſzſza nem vehetett. — Supánekböl Generálm. Papilla jelenti: hogy ezen h 3-dikán virradtakor az Allion hegyen 500, Orſova felöl pedig Tundina Sadrinál 300 Törökök mutatták magokat, az elsök mingyárt a' mi ſzélsö vigyázatainkra tüzelvén, azokat bejjebb kergették, az utólſók pedig a' Tundina Sadri fogadót el-égették; ezt látván Generálm. Papilla, a' maga Sergeit jó rendben ſzedte: melly miatt a' Törökök a' térségre bé-nem jöhettek, hanem a' bokrok ſzéliben a' mi kerülö vigyázatunkal edgy keveſet tsatázván, minekutánna réſzünkröl 2-tö közüllök pedig 5 el-eſett vólna, ök 7-hajókra és két ſajkákra kerekedvén Orſovába viſzſza-mentek. — Julius 5-dikén dél után Orſova Várából 600 Törökök a' hegy allyán, és a' Duna melyékén ki-jövén, a' bokrok közül gyü-

kur

kor izben puskáztanak a' mi vigyázatainkra, sőtt az Orſova Várából lett ágyuzás alatt 3 Török ſajkák-is a' Tserna végénél meg-jelentenek: de midon a' Generál Papilla rendeléséből, az Illir. Oláh Regementbéli Obeſter Hiebel maga Sergével azoknak ellent állott vólna, egyſzersmind pedig a' mi O-Orſovánkból az ö Sajkáikra egy néhány ágyu-lövéſek eſtenek vólna, mindnyájan viſzſza-tértenek: ezen tréfaságban 5 Törökök eſtenek-el, és kettö ſebeſittetett-meg, réſzünkröl pedig egy-ſem. — A' Generál Gróf Vartenslében keze alatt léyö Generálm. Gróf Aſpermont jelenti, hogy ezen hón. 2-dikán a' Szabad-ſeregböl 30 legények, Kullisból a' Szemendria határon gabonát ſzekerekre rakó Törökökre ütvén, az ö tüzeléſek által 2 Török, egy ló, és 3 Ökrök el-eſtenek; ezen lármára a' közelebb lévö völgyekböl feles Törökök nyargaltak-elé lóháton, melyre a' Szabad-ſeregbéliek, a' gabonás ſzekerekenek fel-gyújtáſa után viſzſza húzták mágokat. — A' Generál Gr. Mitrovſzkitól O-Gradiskához állittatott Gradiskáner Regementbéli Oberſt. Kvosdánovits, ezen h. 1-sö napján kémjei által éſzre vévén, az ellenség Makkovátznál mi hozzánk bé-ütni ſzándékoznék; tehát más napon reggel a' Kvosdanovits Serge, a' Gyulai Sámuel Regementböl egy oſztály, a' Szártoris Vaſaſsai közüll egy oſztály, és a' Szabad-ſeregböl egy Kompánia Fö-Hadnagy Margettits keze alatt egy néhány ágyukkal azon hellyen, a' hól a' bé-ütésnek kell vala lenni, öſzvegyülekezvén; eſtve-felé az emlitett Fö-Hadnagy a' Száván által küldetett: a' ki 4-dikén jó reggel Tö-

rök-

rök Gradiskán alól az erdöben, a' jövöben lévö ellenséggel öſzve-találkozott. Mind két réſzröl tüzeſen el-kezdödék a' tsata, melyben tsak hamar réſzünkröl 2 Káplár és 4 köz-ember el-esék 4 pedig ſebet kapa; de millyen vitézül viſelték légyen magokat a' miéink, meg-tettzik abból, hogy a' Törökökböl 55 eſett-el két fö Agákkal edgyütt: a' kiket moſt a' Törökök el-nem vihettek magokkal máſzſzori ſzokáſok-ſzerént, hanem kéntelenittettek azokat a' tsata-piatzon hagyván, magok a' ſebesſeikkel edgyütt Gradiskába viſzſza-ſzaladni. Az Oberſter Kvosdanovits ezen Fö-Hadnagy Margettitset, mind moſtani, mind pedig mindenkori ſzemes vitézségéröl nagyon meg-ditsirte. — Serviában a' Hertzeg Hohenloe Vezérsérsége alatt lévö, ugy nevezett réſerva Táborhoz a' melly rendes és rendetlen Szabad-ſeregbéliek tartoznak, azok közül egy alkalmas örizet vagyon Vályevánál Belgrádon felyül 3-mért-földel a' Száva partján; ez az egéſz vidéket jó örizet alatt tartja, és a' körül lévö Tartományokban az ellenségnek minden mozduláſaira vigyáz: ezen Szabad-feregbéliek éſzre-vévén, hogy Vállyevától 6-mért-földnyire a' Drina-vize partján Tzvornik és Vicegrád Városok között lévö két faluk, u. m. Bátsevátz és Dána mellett meg-telepedtek vólna; el-küldék magok közül ezen hón. 1-sö napján Záſzló-tartó Vujadinovitsot 100 Szabad-feregbéli legénnyel, és még 200 Serviai Kereſztyénekkel, kik ez élött Török jobbágyok valának: Vujadinovits 4-dikre virradolag éjtſzaka Dána faluhoz meg-érkezvén, edgy réſzét Sergének Bátsevátzhoz

küldötte; virradtakor ezen két falukat egyszersmind tüzesen meg-támodván, a' bennek lévö 150 fegyveres Törököket, kik ugyan vakmeröképpen oltalmazták magokat, rész-szerént le-appritotta rész-szerént a' Drina vizébe fulasztotta: oda fúladott az ö Vezérjek Musztafa Aga-is a' Zászló-tartójával Ibrahimmal edgyütt. Innen az emlitett Vujadinovits 10 eleven Törököt 28 Aszszonyokat, 39 gyermekeket, egy Zászlót, 40 lovakat, 100 darab szarvas-marhakat, és 800 juhokot hozott vilzsza gyözedelmének jeléül. Ezen kivül talált ottan a' tömlötz fenekén 14 Keresztyéneket, kiket a' Török rabságából ki-szabaditott; ezek szegények igen sok féle Pogányi kegyetlenséggel illettettek vala rabságokban. A' tsatatás közben esett lövöldözéstöl mind a' két falu meg-gyúlván, egészlen porrá és hammúvá égtenek, mellyekben az el-fogattaknak mondása-szerént igen sok Török Aszszonyok és appró gyermekek égettek-el, kik az épületekben elbújva valának: ezeket Vujádinovits nagyon sajnálotta. Részünkröl itten tsak 5 esett-el, és 4-en kaptak sebeket, a' többivel pedig és az emlitett nyereséggel Vujádinovits még azon napon Vállyeva-felé vilzsza indult, a' hová bántódás nélkül meg-is érkezett. — Hogy Muszka Generál Gr. Soltikov, a' Hertzeg Kóburg Sergéhez tsatolta magát, már ez elöttt meg-irtuk, hasonlóképpen Generál Elmpt Sorokkánál, és Generál Ráminszki Raskovtzénél a' Dnifzteren által-jöttek, és Generál Románzovnak több Sergei-is érkezöbe vagynak. (**)

Egy Moldovából a' Tsatázó-piatzról érkezett különös Tudósitás. — Kedves Szatsvaim! — Im az Urnak barátsága és igéretem kötelez, hogy a' Moldovában esett tsatáinkot ezen papirosra jegyezzem. Ez állok itten az elsö gyalog Székely Regementel és töllünk egy osztály Székely Huszárokkal. Májusnak 19-dikén Toxinra, melly Moldovában Havasel földi felöl a' leg-szélsö Város (én tsinálván az Avam Gárdát) rá-ütöttünk, a' Törököket belölle kivertük, a' Várost Elés-házaival edgyütt el-foglal-

tuk

tuk; de mint a' Kigyó, hogy farka vágását nem felejti, ugy ez-is ujjabb eröt szedvén-öszve, Juniusnak 4-diken ránk ront, és sok károkat okoza: ekkor valójában szerentsétlenek valánk; mert a' Városból viszsza-vert, mellyet a' szörnyü erönek szemlélésére magunk önként tselekedénk, hogy magunkat 24 órára viszsza-vonók; de ujjolag parantsolatot kap Komendánsunk Horváth Obester, hogy helyre álljunk, és meg-is indulánk Jun. 19-dikén 's menénk az nap 8 órányit. Más nap hajnalba fel-kelvén (hól megint a' Lovosság tsinálta az Avánt-gárdát, kik között Kap. B. Szentkereszti, Fö Hadnagy Pelei és Bánfi valának az elsök,) 9 ora tályban, midön egy szoros úton tsak kettejével mehettünk, reánk üt az ellenség; Kapitány B. Szentkeresztit, fö Had. Pelcit és Bánfit 40 emberekkel edgyütt el-szakasztja a' traptól, és tsalogat Urityestig, mely falu ide tsak fél-ora vala, azonban hátra küld Kapitányunk segittségért; de hát az egész Trappot sohólt sem lehet talalni, a' honnan osztán mi-is kezdök magunkat hátra vonni egy Belka nevü faluig, hól tsak a' vala szerentsénk, hogy mindenütt olly keskeny úton kelletett mennünk, hól, az ellenség kevés vóltunkat észre-nem vehette. és tsak tartozkodva jött utánnunk. De a' midön a' Tatros follyó vizén által-mentünk, ekkor kezdi kétszereztetni gollyóbissának reánk való szorását, hól a' B. Bánfi lovát éppen a' viz-parton keresztül lövék, sok közemberekkel edgyütt, és a' Kapitány B. Szentkeresztiét-is edgy gollyóbissal meg-sebesiték. Innen megindulánk sebes trupba, és mint fellyebb irám, Belkáig huzók magunkat, mely Urilyesthez képest menvén 3 órát tészen. Itt kapjuk Török János Székely lovas fö Hadnagyot 20 emberrel Comandóban állani; kinek vala jobb kedve, mint ennek, hogy bennünket láthata; mert ha oda nem érkezünk vala, ö mind Komondójával edgyütt egy lábig el-vesz vala. Buka elött fél-orányira mezö lévén, itt az ellenség kevés vóltunkat meg-látta, és

ugy

ugy rohana reánk, mint a' Vad-állot; de ugyan tsak bé-kapánk a' faluba, a' kaput bé-tevök, és ugy tüzelénk egy-másra: azonban érkezik Vajda Székely gyalog Kapitány; ki a' Reg. Bágáfiájához vala 40 emberrel rendelve, segittségünkre. De a' Törökök 600 lévén, mind Nátoliai ki-vállogatott lovafok, mi pedig tsak 100; fel-kerülének a' hegyre, a' kertet le-húzták, és minden részröl körül vevének. Ekkor Fö-Hadnagy Pelei mondja K. B. Szentkeresztinek: Kapitány Uram! már többen vagynak hátúl mint elöl; itt nints egyébb hátra, hanem hogy kardal nyittsunk útát. Rajta hát fiaim! felel a' Kapitány! Kardot ránt a' Székely Húszárság; mely bátorságot látván az ellenség, két-felé húzá magát, és útat adának; de azonban két-felöl puskáznak vala keményen óldalunkba. Fö-Hadnagy Pelei Urnak-is a' jóbb Kengyelét meg-lövék; de szerentsésen; mert maga épségben marada. Ugyan ezen Hadnagy Urnak edgyik Paripája farban 2 gollyóbist kapa. A' fö Hadnagy Török Ur lovának-is a' fülét keresztül lötték, ugy, hogy ha módi vólna a' ló fülen-függö, már most akaszthatna beléje. Itt el-vesze Vajda Kapitány mind a' 40 emberével. Mi húztuk magunkat még egy órára hátra. Itt reájok kezdének ágyuzni, és ugy térének meg. Török János sem vólt háládatlan a' megszabaditásért. Itt a' Tisztek nem tsak az, hogy jól igazgatták allattok valóikat, sött jó példával mentek elöre lövésel és vagásal. A' meg-jegyzésre méltó, hogy az egész Regement Bágáfiájat itt mi vevök-meg a' Töröktöl. El-vesztett itt helyben 182 Török és 8 szekér sebesseket vittenek-el; kik közzül más nap Krutsánál el-temettek 72-töt. Közüllünk esett-el 26 ember és 30 ló. Ezen tsata tartott reggeli 9 órától fogva délutánni 2 óráig. Vajda Kapitány Ur 40 embereivel ide nem értetik. Ely jó egészségben kedves Szatsvaim. — Generál Fábris Jassi alatt 2000 Törökön halálos eret vágotott a' Húszárokkal — ezt hólnap látjuk.

Sz. S.